

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Staphylinidae (kortvingar), **Släkte:** *Bledius*, **Art:** *Bledius nanus* Erichson, 1840 **Synonymer:**

Kännetecken

En 2,8–3 mm lång kortvinge med kraftig, cylindrisk kroppsbyggnad och kraftiga, borstförsedda grävben. Kroppen är svart, täckvingarna gulröda med ett brett parti längs sömmen mörkare, benen gulröda. Arten är mycket svårbestämmd, och bestämningen måste granskas av en specialist.

Utbredning och status

Endast känd från Skåne. De flesta fynden är gjorda i två begränsade områden i Skåne: dels på Ven och längs den innanför liggande sträckan av Öresundsstranden, dels i Kåsebergaåsens sydbranter. Dessutom är arten påträffad i flera sandtag i Vombsänkan. Närmast i Danmark och i Baltikum (Lettland), saknas i övriga Norden. Världsutbredningen sträcker sig från Västeuropa till Irak och östra Sibirien.

Ekologi

Lever underjordiskt i fuktig, vegetationsfattig finsand eller silt. Ofta i vegetationslösa, lodräta partier i branter, men också på terrasser där sanden fuktas av framsipprande grundvatten och är bevuxen med glest gräs och fin mossa. Hos oss främst i kustklingar ("backafall"), men också i liknande kulturskapade miljöer i ler- eller sandtag. Såväl larver som fullbildade skalbaggar gräver gångar i sanden, och lever där på alger eller detritus. Larvutvecklingen sker under sommaren, och fullbildade individer påträffas dels under försommaren, dels under sensommaren-hösten.

Hot

Arten är genom sin mycket begränsade förekomst och sina specifika habitatkrav mycket känslig för olika former av miljöpåverkan. Backafallen vid Öresund hotas starkt av igenväxning p.g.a. upphörd beteshävd och en grundvattensänkning förorsakad av det intensiva brukandet av intilliggande jordbruksmark. Återställande av gamla ler- och sandtäkter är ett ytterligare hot.

Åtgärder

Backafallen vid Öresund måste röjas från buskar och träd, och åtminstone delvis hävdas genom bete. Skyddszonen mot ovanför liggande åkermark bör utökas, och även den betas. Många rödlistade insekter är knutna till de tidiga successionsstadier som ofta skapas i sand- och lertäkter. Rutinerna vid brytning och efterbehandling bör ses över, så att täkternas positiva betydelse kan bibehållas.

Litteratur

Palm, T. 1935. Coleopterologiska studier på ön Ven. *Medd. från Göteborgs Musei Zool. Avd.* 65.

Palm, T. 1938. Bidrag till kännedomen om den skånska coleopterfaunan. 2. Kåseberga- trakten. - *Opusc. Ent.* 3:38-49.

Författare

Håkan Ljungberg 2005. © ArtDatabanken, SLU 2006.